

รายงานการไปฝึกอบรม ดูงาน ประชุม / สัมมนา
ตามระเบียบมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วยการให้ทุนฝึกอบรม ดูงาน
และประชุมทางวิชาการแก่ข้าราชการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1. ชื่อ-นามสกุล

1.1 ชื่อ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิชา พุทษาคำ อายุ 57 ปี

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังกัดสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ โทร 8157

เข้าร่วมการประชุมการประชุมวิชาการสัตวศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 10 ประจำปี 2565 “การผลิตสัตว์
 ก้าวผ่านยุคสมัยแห่งการพลิกผัน” ระหว่างวันที่ 2-5 สิงหาคม พ.ศ. 2565 รวมระยะเวลา 4 วัน

1.2 ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ มณีรัตน์ อายุ 43 ปี

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังกัดสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ โทร 8160

เข้าร่วมการประชุมการประชุมวิชาการสัตวศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 10 ประจำปี 2565 “การผลิตสัตว์
 ก้าวผ่านยุคสมัยแห่งการพลิกผัน” ระหว่างวันที่ 2-5 สิงหาคม พ.ศ. 2565 รวมระยะเวลา 4 วัน

2. รายงานการประชุมวิชาการวิชาการสัตวศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 10

2.1 หัวข้อการประชุม เรื่อง การผลิตสัตว์ก้าวผ่านยุคสมัยแห่งการพลิกผัน มีวัตถุประสงค์ของการประชุมเพื่อแสดงถึงความร่วมมือของเครือข่ายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสัตวศาสตร์และการผลิตสัตว์ ทั้งในภาครัฐและเอกชน เน้นการนำเสนอผลงานวิจัยจากสัตว์ การแปรรูป สุขภาพสัตว์ และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสัตว์ด้วย เช่น อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และสมาร์ตฟาร์มหรือเทคโนโลยีระบบอัจฉริยะในการผลิตสัตว์ การจัดแสดงนิทรรศการจากหน่วยงานของรัฐ บริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวงการผลิตสัตว์ เพื่อแสดงผลภัณฑ์ เทคโนโลยี เครื่องมือวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและองค์ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการ ด้านสัตวศาสตร์และการผลิตสัตว์ของประเทศ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และนำเสนอผลงานวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษาที่จะนำไปสู่ความร่วมมือทางวิชาการและการพัฒนางานการสัตวศาสตร์ และการผลิตสัตว์ของไทย รวมถึงเป็นการพบปะสังสรรค์ของนักวิจัย นักวิชาการ และบุคลากรทางสัตวศาสตร์ สัตวลาบ และการผลิตสัตว์

2.2 ผู้เข้าร่วมประชุม

การประชุมในครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 300 คน ประกอบด้วยอาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา และสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนทางกลุ่มสาขาสัตวบาลและสัตวศาสตร์ หรือสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกว่า 60 แห่งทั่วประเทศ จำนวนประมาณ 200 คน และบุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรมปศุสัตว์ สมาคมสัตวบาลแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเครือข่ายบริหารงานวิจัย ประมาณ 50 คน รวมถึงตัวแทนภาคเอกชนและผู้สนใจทั่วไป ประมาณ 50 คน

2.3 รูปแบบ/วิธีการประชุม

- 1) การบรรยายพิเศษโดยอาจารย์ประจำจากมหาวิทยาลัยต่างๆ
- 2) การนำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์
- 3) การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย
- 4) การประกวดการนำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์และภาคบรรยาย
- 5) การประชุมภาคีเครือข่ายสัตวบาล-สัตวศาสตร์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 14

2.4 การเข้าร่วมประชุม

ในการประชุมครั้งนี้เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้นำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์

2.5 ผลการประชุม (สรุปสาระสำคัญที่ได้รับจากการเข้าร่วมประชุม)

ผลจากการเข้าร่วมประชุมทั้งในช่วงการบรรยายพิเศษ การเสวนา การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยายและโปสเตอร์ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ “การผลิตสัตว์ก้าวผ่านยุคสมัยแห่งการผลิตสัตว์” เช่น การหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ทางเลือกใหม่ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสัตว์ คุณภาพของวัตถุดิบอาหารสัตว์และอาหารหยาบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตสัตว์เพื่อเพิ่มคุณภาพและมูลค่า รวมถึงการนำนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI มาใช้ ซึ่งจะช่วยให้การใช้ปัจจัยการผลิตและการจัดการผลิตสัตว์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- 1) งานวิจัยด้านการใช้วัตถุดิบหรือผลพลอยได้ทางการเกษตร รวมถึงผลพลอยได้จากการอุตสาหกรรมและการแปรรูปมาใช้เป็นอาหารสัตว์ การวิจัยและพัฒนาในประเด็นนี้ยังมีการพัฒนาด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การเสริมเยื่อหุ้มเมล็ดกาแฟในอาหารไก่ลูกผสมพื้นเมือง การทดแทนมันสำปะหลังด้วยหัวถั่วพู การทดแทนปลาป่นด้วยดักแด้ไหมอีรี่ การใช้กากน้ำตาลหุ้มกากเป็นอาหารสัตว์ และการใช้สารสกัดเปลือกกาแฟต่อการยับยั้งเชื้อไวรัสฟิอาร์อาร์เอส เป็นต้น
- 2) งานวิจัยด้านการนำวัตถุดิบใหม่และพืชสมุนไพรมาศึกษาวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ด้านปศุสัตว์ เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ทดแทน และใช้ประโยชน์จากพืชในพื้นที่ให้มากขึ้นทั้งเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและผลผลิตสัตว์ รวมถึงประโยชน์ในด้านสุขภาพสัตว์ เช่น การเสริมไบโกระท่อมผงในอาหารไก่ไข่ การเสริมมะแขว่นในอาหารไก่เนื้อ การใช้น้ำเมียงในไก่เนื้อ การเสริมผลมังคุดผงในอาหารไก่ไข่ การเสริมเครื่องต้มยำผงในอาหารไก่ไข่ การเสริมน้ำมันออริกาโนในน้ำดื่มให้แก่ไก่เนื้อ และการใช้สารสกัดสมุนไพรพื้นบ้านต่อการยับยั้งเชื้ออีโคไล (*Escherichia coli*) และสเตรปโทคอกคัส (*Staphylococcus spp.*) ในโคนม เป็นต้น
- 3) งานวิจัยเกี่ยวกับสารเสริมต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสัตว์ เช่น การเสริมแอสกีทามินดีจากพืช การเสริมเอนไซม์ไฟโบรไลติก การเสริมยีสต์ *Saccharomyces cerevisiae* ผง และการเสริมวิตามินอีและซีลีเนียม เป็นต้น

- 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่าผลผลิตสัตว์ที่น่าสนใจ เช่น การเก็บรักษาแบบซูเปอร์ซิลิ่งต่อคุณภาพเนื้อโกโคราช การใช้สารเคลือบไคโตซานและน้ำมันหอมระเหยกานพลูต่อคุณภาพไข่ไก่ และการพัฒนาสูตรน้ำปรุงรสสำหรับผลิตภัณฑ์ปลา นิลแดดเดียว เป็นต้น
- 5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรตีนทางเลือก เป็นแนวทางการวิจัยที่นักวิจัยให้ความสนใจและมีการทำการวิจัยมากขึ้น เนื่องจากความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป และความต้องการโปรตีนจากแมลงและพืชมีมากขึ้น เช่น การใช้จิ้งหรีดอัดเม็ดเป็นแหล่งโปรตีนทดแทนกากถั่วเหลืองในการเลี้ยงโคเนื้อ การใช้จิ้งหรีดผงทดแทนกากถั่วเหลืองในสูตรอาหารโคเนื้อ การใช้จิ้งหรีดบ้านในอาหารนกกะทาคูญี่ปุ่น การใช้หนอนแมลงวันลายที่เลี้ยงด้วยกากเต้าหู้ในอาหารไก่ไข่ และการใช้กากน้ำเต้าหู้หมักด้วยเชื้อถั่วเน่าสำหรับเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ เป็นต้น

2.6 การนำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์

2.6.1 รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิชา พุทชาคำ ได้นำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะโครงสร้างเต้านมและผลผลิตน้ำนมของโคสาวลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียนของสมาชิกสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์ค พัฒนานิคม จำกัด จังหวัดลพบุรี (Relationship between Udder Conformation Traits and Milk Yield in Holstein Friesian Crossbred Heifers of the Phatthana Nikhom Thai-Denmark Dairy Cooperatives Limited Members, Lopburi Province) ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมงาน โดยบทความวิจัยได้มีการเผยแพร่ใน วารสารสัตวศาสตร์ ปีที่ 3 ฉบับพิเศษ 1: 349-353. ซึ่งมีบทคัดย่อของผลงานวิจัย ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะโครงสร้างเต้านมและผลผลิตน้ำนมของโคสาวลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียนของสมาชิกสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์ก พัฒนานิคม จำกัด จังหวัดลพบุรี

Relationship between Udder Conformation Traits and Milk Yield in Holstein Friesian Crossbred Heifers of the Phatthana Nikhom Thai-Denmark Dairy Cooperatives Limited Members, Lopburi Province

ณัฐวุฒิ ทับแผลง¹, มณฑิชา พutschาคำ^{2*}, วรินทร์ มณีรัตน์²

Nuttawut Tubpang¹, Monticha Putsakum^{2*}, Warinthorn Maneerat²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะโครงสร้างเต้านมกับผลผลิตน้ำนมของโคสาวลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียนของสมาชิกสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์ก พัฒนานิคม จำกัด จังหวัดลพบุรี เก็บข้อมูลลักษณะโครงสร้างเต้านมและผลผลิตน้ำนมจากโคสาวลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียนจำนวน 250 ตัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนาและสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ความสูงของเนื้อเยื่อเต้านมหลัง ความลึกของเต้านมหลัง ความยาวของเต้านมหน้ากับจุดยึดเกาะ ความแข็งแรงเอ็นยึดเต้านมหลัง ความห่างตำแหน่งหัวนมจากด้านหลัง ขนาดของหัวนม และความยาวของหัวนม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) กับปริมาณน้ำนมปรับที่ 305 วัน

คำสำคัญ: โคสาวลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียน ลักษณะโครงสร้างเต้านม ผลผลิตน้ำนม

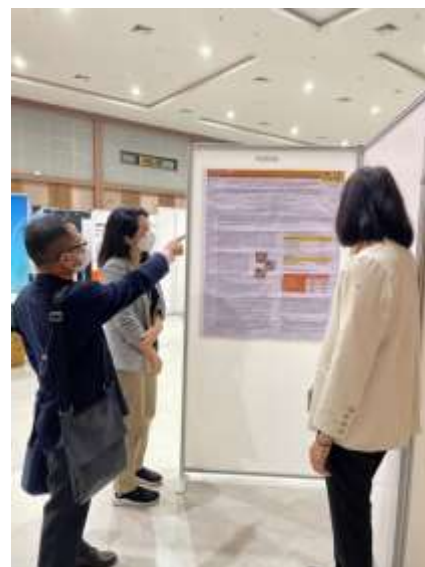
¹ บริษัท กู๊ดวันฟีด จำกัด อ.วังม่วง จ. สระบุรี 18220

² สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อ.ปากเกร็ด จ. นนทบุรี 11120

¹ Goodonefeed Co.,Ltd., Wang Muang, Saraburi 18220

² School of Agriculture and Cooperatives, Sukhothai Thammathirat Open University, Pakkret, Nonthaburi 11120

* Corresponding author: mputsakum@gmail.com

2.6.2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ มณีรัตน์ ได้นำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์ในเรื่อง สภาพการผลิตและตลาดโคเนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดลำพูน (Beef Cattle Production and Market of Beef Cattle Farmer in Lamphun Province) ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมงาน และได้ตอบรับให้นำผลงานวิจัยเผยแพร่ในวารสารเกษตรพระจอมเกล้า ซึ่งอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ซึ่งมีบทความย่อของผลงานวิจัย ดังนี้

สภาพการผลิตและตลาดโคเนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดลำพูน
Beef Cattle Production and Market of Beef Cattle Farmer in Lamphun Province

ธิตทิพร ไชยมงคล¹ วรินทร์ มณีรัตน์^{2*} และมณฑิชา พุทษาคำ²
Thitiporn Chaimongkol¹ Warinthorn Maneerat^{2*} and Monticha Putsakum²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการผลิตโคเนื้อของเกษตรกร 2) ตลาดโคเนื้อในจังหวัดลำพูน และ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตโคเนื้อในจังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อจำนวน 21 ตัวขึ้นไปในจังหวัดลำพูน จำนวน 210 ราย เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ และผู้เกี่ยวข้องในการผลิตโคเนื้อในจังหวัดลำพูน จำนวน 13 ราย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรร้อยละ 93.33 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 42 ± 34.58 ปี เกษตรกรร้อยละ 43.81 มีระดับการศึกษาประถมศึกษาและมีประสบการณ์เลี้ยงโคเนื้อเฉลี่ย 35 ± 26.15 ปี การผลิตโคเนื้อในจังหวัดลำพูนมี 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบอิสระร้อยละ 95.24 และแบบสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 4.76 โดยเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อประเภทพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกโคเนื้อจำหน่าย เลี้ยงโคขุนทั่วไป เลี้ยงโคมัน และเลี้ยงโคขุนคุณภาพ ร้อยละ 50.71, 31.44, 13.31 และ 4.54 ตามลำดับ 2) ตลาดโคเนื้อในจังหวัดลำพูนประกอบด้วย ตลาดโคเนื้อมีชีวิตและตลาดเนื้อโค ตลาดโคเนื้อมีชีวิต ได้แก่ การซื้อขายหน้าฟาร์ม ตลาดนัดโคกระบือ และตลาดโคเนื้อขุน ขณะที่ตลาดเนื้อโค ได้แก่ ตลาดสดในพื้นที่ และ 3) ปัญหาการผลิตโคเนื้อ ได้แก่ ด้านพันธุ์โค อาหาร และการจัดการฟาร์ม โดยมีข้อเสนอแนะ คือ เกษตรกรควรรวมกลุ่มเพื่อผลิตโคเนื้อขุนคุณภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการจัดการโคเนื้อขุนคุณภาพในระดับฟาร์ม โรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน และแหล่งจำหน่ายเนื้อโค

คำสำคัญ: การผลิตโคเนื้อ ตลาดโคเนื้อ โคเนื้อขุน

¹กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

²สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

¹Division of Livestock Extension and Development, Department of Livestock Development, Ratchathew, Bangkok 10400

²School of Agriculture and Cooperatives, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi 11120

*Corresponding author, Email: warinmanee@gmail.com

2.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

- 1) ประโยชน์ที่ผู้รับทุนได้รับ
 - 1.1) ได้รับการพัฒนาด้านวิชาการและด้านการวิจัย
 - 1.2) สร้างเครือข่ายนักวิจัยในระดับมหาวิทยาลัยและระดับชาติ
- 2) ประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยได้รับ
 - 2.1) บุคลากรของมหาวิทยาลัยได้รับการพัฒนาด้านวิชาการและด้านการวิจัย
 - 2.2) เกิดเครือข่ายนักวิจัยในระดับมหาวิทยาลัยและระดับชาติ

2.8 ข้อเสนอแนะ

การที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้ให้จัดให้มีทุนไปร่วมงานสัมมนาวิชาการนั้น ทำให้เกิดประโยชน์ต่อบุคลากรและมหาวิทยาลัยฯ เป็นอย่างมาก จึงควรมีการจัดสรรทุนในลักษณะนี้เพิ่มขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรด้านวิชาการมีประสบการณ์ด้านการวิจัย ได้มุมมองงานวิจัยที่ทันสมัย และเพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยต่อไป

หมายเหตุ

1. กรณีไปฝึกอบรม ดูงาน ประชุม/สัมมนา เป็นหมู่คณะโปรดระบุชื่อผู้ไปร่วมกิจกรรมดังกล่าวทั้งหมด และเสนอรายงานในชุดเดียวกัน
2. รายงานควรมีความยาวประมาณ 5 - 10 หน้า และถ้ามีรายงานต่างหากเพิ่มเติมก็ให้แนบไปด้วย ทั้งนี้ เพื่อที่ผู้สนใจซึ่งมิได้ไปฝึกอบรม ดูงาน ประชุม/สัมมนา จะสามารถหาความรู้จากเนื้อหาสาระดังกล่าวได้ตามสมควร

3. ให้ผู้ที่ได้รับทุนส่งรายงานการฝึกอบรม หรือดูงาน หรือประชุมทางวิชาการ จำนวน 2 ชุด กรณีขอรับทุนตามความต้องการของหน่วยงาน และจำนวน 15 ชุด กรณีขอรับทุนตามความต้องการส่วนบุคคล รวมทั้งเอกสารที่ได้รับจากการฝึกอบรม/ดูงาน/ประชุมทางวิชาการ(ถ้ามี) ในครั้งนั้น ๆ ไปที่กองการเจ้าหน้าที่ ภายในเวลา 60 วันหลังการไปฝึกอบรม/ดูงาน/ประชุมทางวิชาการ